Ч. 131 Неділя 14 (26) червня 1898. Рік VIII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улица Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·75
Поодиноке число 3 кр.

З поля ішпаньско-американьскої війни.

Маніля капітулювала, Американці станули на Кубі! Отсе дві найважнійші вісти, які наспіли нинї з поля ішпаньско-американьскої війни. Який буде конець війни, годї предвидїти, а нинї можна лиш то сказати, що в Ішпанії настав великий сум — в Сполучених Державах велика радість. Заким же на поли битви мабуть під Сантхаґо рішить ся судьба одної або другої з воюючих сторін, не від річи буде придивити ся американьскому войску, про котрого вимарш з Тампи так пишуть до одної льондоньскої ґазети:

Прецї раз! Таки вже на правду вийдемо з сеї нужденної, монотонної обезсиляючої пори піскової, де спека і пропасниця не дають жити і де на дармо ждали ми вже через пість недїль на якесь спасение. Наконець вже й нїхто не міг жваво рушати ся; мязи ослабли, мозок як би висох, очи як мутні як би заспані, байдужні на все жили ми як би приголомшені. Нїхто вже не сьміяв ся, нїхто не грав, ба й не пив вже і всїм відхотїло ся вже тих грубих „правдивих кабаносів“ що роблені в Тампі. З разу я сам себе питав, як будуть ті волки, хлопи як дуби, що зросли в малих пограничних війнах з Індиянами, що не знають иншої служби лиш жандармску межи дикими і на пів дикими людьми, з котрих кождий знає лиш свою власну волю і свою ініцияти̂ву — як ті всї чортяки будуть „працювати“ в збитих масах, у великих корпусах. Але й то вже не інтересувало нїкого. Они-ж самі волочили ся день по за день і о таких плянах на будучність навіть і не думали. Нїкому з них, а офіцирам, здаєсь найменше, і на думку не приходило використати той час на маневри; екзецирка баталїонами або може ще й полками? Дурниця та на що? Тоті хлопці полїзуть як чорти в огонь і крізь огонь, а на все инше „наплювати“ — відповів менї на моє питане сивенький майор, і видко, що він то лїпше знає.

А яке войско, такі й команданти. Анї один ґенерал від часу домашної війни не мав під своєю командою більше як пів полку, але то єму не вадить. Все прийде само з себе, коли настане пора. З тим довірєм відповідають они так само як і їх товариші офіцири з корпуса охотників, котрі на питане: А чим Ви звичайно? відповідають стеоретипово: „Адвокат“ або „банкір“. Але правда, що майже всї з них не мають нїчого „офіцирского“ на собі, того, до чого в застарілих наших відносинах европейских привикли. Уніформи їх зовсїм не „елеґантні“ висять на них недбало, грубі, фалдисті; они ходять як лабаті, розлїзло. Видко зараз, що нїколи не учили ся ходити в параді і не робили паради — але они й гордять ся тим. „Ми до борби, а не до пустої паради для якихсь там князїв або президентів“ — сказав менї такий один забіяка ще з часів сецесийної війни, котрий виглядав скорше на якогось начальника бюра з тихого провінционального місточка, як на ґвардисту. Ті офіцири так само як і їх вояки „плюють“ на якусь „дисципліну“. Ми переходили де стояли ті люди громадками не конче в „повних“ уніформах або лежали, але они на своїх офіцирів майже не зважали; один або другий підніс руку до гори, щоби салютувати свого офіцира лиш як товариша, але анї одному не хотїло ся піднести свою мозолисту лабу як у медведя аж до криси від капелюха, та й нїкому не хотїло ся виймити циґара з зубів; анї одному з вояків, що були боком або задом обернені, не приходило і на гадку ставати фронтом до свого офіцира. Тут і там приступить офіцир до вояка, поклепле єго по плечи і щось говорить до вояка, а той лиш голову трохи оберне до него — тілько й всего.

Онтам іде якийсь вже постарший панок в простім, синїм уніформі, в соломяннім капелюсї, лице у него широке, трохи грубе; він іде поволи і усьміхає ся, виглядає на трохи грубенького інспектора поліциї — то ґенерал Шафтер. То старий панок, котрому би лїпше сидїти дома на вибиванім кріслї, як на сїдлї, а прецї він тут має славу сьмілого, енерґічного і холоднокровного проводиря. Тут бачите треба все мірити иншою мірою, як у нас в Европі. На моє питане, як стоять приготовленя до походу, відповів він: Загально сказавши ми вже готові, але ще не з одним буде клопіт. Ми по правді були доси лиш корпусом жандармериї, без інтендантури, без парку возового, без кадрів; тепер мусимо все з під землї добувати.

Розмавляючи дійшли ми аж до головної кватири. Там сидить на веранді серед громади офіцирів, чоловік, що вже зовсїм нагадує европейского висшого офіцира. То головно-командуючий ґен. Мілєс; вояк і аристократ від стіп до голови. Він мав богато ворогів, бо не хотїв послухати шовіністів і опирав ся походови на Кубу, доки аж не зорґанізував армії. Але й він в своїм поведеню дуже приступний, не знає нїяких церемоний, говорить свобідно і видко по нїм, що знає чого хоче. За то єго штаб то мішанина людий, котрі хоч кінчили войскові школи, знають ся лиш в теориї на воєнній штуцї.

---

4)

ЯҐА.

(З польского. — Севера).

(Дальше).

Хочби мала під землю запастись, не верне без теляти до дому — то присягла собі. Ледве чутний брехіт псів і далекий відголос труб нічної сторожі потрясли нею. Зірвала ся, перейшла півперек дороги і глядаючи очима лугів і толоки, бігла з горячковим поспіхом. Єї гадка обертала ся заєдно коло теляти, стрийни, своєї долї і Матери Божої. Не жалувала ся нї на кого, лише була пригноблена. Супротив великого нещастя Матінка Божа не приходила їй на поміч, а однако коли би хотїла, то могла би єї навести на згубу.

Чим довше ішла, тим більше приспішувала кроку. Часами ставала, наслухувала і знов бігла. Було їй зимно, хоч піт каплями спливав по єї лици.

Місяць зайшов, вітер притих, землю залягла мрака. На великім просторі, оповита білими туманами мраки, серед незнаних піль, як зерно піску кинене на дно моря, дївчинка почула ся опущеною від Бога і людий. Заломила руки і тихо плачучи, кликала мамунї.

— Ходи, ходи! — роздав ся крик сови так близько, що чула шум єї тяжких крил. В тім крику розпізнала для себе засуд.

— То піду — відповіла — піду — повторила з силою незломної постанови.

Мамуня, запрацьована цїлий день, не пестила єї, анї не гладила, але було їй у неї добре — тихо. Пригадала собі хвилї свого дитинства, тужила за ними і радаб була вернути до них. Тяжкий жаль, пригнїтаючий до землї, заволодів нею; мрака чим раз густїйша і чим раз темнїйша, обіймала сироту. Не бачила зьвізд на небі, нї нїякого деревця на земли. Їй стало страшно.

— Ходи, ходи! — роздав ся знов крик нічної птицї.

— Тихо, тихо, вже іду — шепнула жалістно і побігла наперед. — Коби лиш як найдальше від стрийни, коби скоро найти яку глубоку воду — повтаряла до себе, бо чула, що сили єї опускають. Ноги під нею дрожали, огонь палив, а зимно переймало цїле тїло.

Почула, що сходить в долину, мрака зробила ся білїйша, але густїйша. Похилила ся і учула плюскіт росколисаної вітром води.

— То вже тут — сказала до себе. — Чи мене привела сюди мамуня, чи сова.

Заломила руки — жаль їй було тратити молодого житя і на віки розстати ся з ним.

Стояла кілька хвиль з заломаними руками, біль стискав їй серце, в очах їй темнїло — чула,що упаде.

І щоби люди не найшли єї на березї та не завели до стрийни, скинула на землю плахту, корсетку і спідницю — і затрясла ся від студени і страху.

— Ходи, ходи! — учула ще раз. Взяла крик сови за голос матери.

— Мамунцю! — войкнула в розпукою і скочила.

Вода була студена, але не глубока. Ледве в нїй занурила ся, найшла дно під ногами. Станула, віддих в нїй запирало і она ще раз кинула ся на дно, але вода викинула єї. Тодї вискочила на берег, вкрила ся плахтою і хоч трясла ся від зимна, почула ся різьвійшою.

— Вода не хотїла мене приймити — шептала до себе, дзвонячи зубами. Треба утїкати далеко, далеко, дістати ся до лїса, положити ся в гущавинї і не встати більше....

Одягла ся, окрила ся плахтою і пішла берегом води, аби як найдальше, хочби й на конець сьвіта. Матінка Божа оставила єї.

Мрака підіймала ся в гору, вітер будив ся і розігнав єї, на всходї розлила ся кроваво червона луна.

— Свитає — шепнула, і зі страху, аби єї не дігнали, приспішила кроку. В голові їй гудїло, повіки зробили ся тяжкі як олово, віддихала тяжко, ноги, хоч босі, ледве тягнула за собою.

Вже не зайду до лїса, не маю сил — говорила, а бояла ся стрітитись з людьми. Жаль і страх мучили єї серце.

Дійшла до зелїзниці. Она чула о великім возї, що їздив по тих шинах і бухав огнем

Новинки.

Львів дня 25-го червня 1898.

— **Іменованя.** Wiener Ztg. оголошуе: Є. В. Цїсар іменував професора учительскої семинариї у Львові Алекс. Барвіньского та надзвичайного професора фільософії в університетї львівскім ґр. Войт. Дідушицкого членами галицкої ради шкільної кравевої на слїдуючі три роки.

— **Відзначеня.** Є. Вел. Цїсар надав директорови ґімназиї в Коломиї, Йос. Скупневичеви титул шкільного радника з увільненем від такси.

— **Стан здоровля** Є. Ем. Кардинала Сембратовича поліпшив ся. Є. Ем. брав онгди участь в нарадах руского комітету для обходу ювілею Є. Вел. Цїсаря. Комітет зібрав ся в митрополичій палатї.

— **З „Днїстра".** Товариство взаїмних обезпечень „Днїстер" прийме зараз кількох писарів з хорошим і скорим письмом за платнею по 25 зр. місячно. Подання, лише письменні, треба вносити до дирекциї (Львів, ринок ч. 10) і долучити до них шкільні свідоцтва або їх відписи, а також пробу письма.

— **Велика буря** лютила ся онгди в околицях Кракова. В наслїдок того перервана була телефонїчна комунїкация між Віднем а Львовом, бо буря поперевертала богато телефонїчних стовпів, а в кількох місцях, дерева виривані з корінем поупадали на дроти і попереривали їх. Також ушкоджене телеграфічне получене зі Львовом, в наслїдок перерваня дротів під Ряшевом. Буря була коротка але сильна. Між Краковом а Освіцимом втратило житє трох людий, а в Подгуржу буря викинула з шин ваґон. Шкоди наробила буря на мілїон зр.

— **З Борщівщини пишуть нам:** Дня 12-го червня запрошені читальники і співаки з Волковець коло Борщева приїхали до нас до Королївки, щоби на дохід нашої читальнї відограти штуку під назвою „Правда все горою". Наші декотрі мудрагелики маючи упередженє, говорили: Но і що-ж такого сельскі мужики можуть показати? Але конець дїло хвалить. Наші селяни-аматори відограли ту штуку так удачно, що всїм то дуже подобало ся. Штука та була на часї, бо власне тепер у нас засновує ся читальня „Просьвіти" та годї якось до дїла довести, бо єсть много таких байдужих, що не мають охоти вписати ся до читальнї, а ще й другим відраджують. Читальня містить ся в будинку громадскім, а заряд теперішний займає ся дуже ревно, щоби тая читальня розвивала ся. О розвою тім подамо пізнїйше обширнїйшу дописку. — Що-до волковецких читальників і співаків ще на послїд скажемо: Окрім програмової штуки відсьпівали наші гостї ще кілька народних пісень, а три парібки і два хлопцї продуковали ся красними декламациями. При закінченю того вечерка подякував член нашої читальнї гостям а особливо о. Сїменовичеви, що зволив з своїми читальниками і співаками до нас прибути. На послїд о. Сїменович мав довгу, красномовну промову до наших читальників, заохочуючи їх до працї на поли просьвітнім і до братної згоди.

— **Огнї.** В Косові вибух в ночи з середи на четвер грізний пожар в ринку і до години знищив трийцять домів. Загрожений був суд, судові арешти і уряд податковий і лише ратункови судових урядників треба завдячувати, що ті уряди не погоріли. Огонь був підложений. Страту обчисляють на 80.000 зр.

— **Пявки народу.** Перед львівским трибуналом судиїв присяжних розпочала ся онгди розправа против коршмаря з Рясни рускої, Ґімпля, обжалованого о підпалене кількох тамошних господарів. Того злочину допускав ся Ґімпель з жадоби зиску, бо сподївав ся, що погорільцї будуть мусїли у него позичати грошї на відбудоване за великий процент. І дїйстно так стало ся, а задовжені господарі не могучи з виплатою дати собі ради, продавали Ґімплеви по куснику батьківщини. В той спосіб збогачав ся Ґімпель за півдармо. Ґімпель вже раз засїдав в тїй справі на лаві обжалованих і весною с. р. був засуджений на досмертну вязницю, а син его Пейсах на 15 лїт. Але як в часї розправи Пейсах списхав цїлу вину на батька, так по проголошеню приговора заявив, що старий не винен, а весь злочин взяв на себе. Наслїдком розпорядженя трибуналу касацийного, зарядженo тепер розправу на ново. Старий Ґімпель не признає ся до нїчого, а навіть не хоче памятати тих фактів, котрі єму в часї першої розправи доведено. До розправи, що потягне ся з тиждень, покликано 61 сьвідків.

— **Страшне нещастє** лучило ся в містї Біо в полудневій Франциї, в день лат. Божого Тїла вечером. В домі родини Пелеґрен зібрало ся того вечера 26 осіб на приняте, устроєне з нагоди першого причастия дочки Пелеґренів і двох єї приятельок. Нараз серед веселої забави роздав ся страшний лоскіт і цїлий дім завалив ся вкриваючи развалинами всїх зібраних. З присипаних уратувало ся майже чудом лише чотири особи, а між ними одномісячна дитина, над котрою перевернула ся колиска і утворила над нею сленіпіе. З родини Пелеґрен, зложеної з 11 осіб, уратували ся лише дві. Найстарша з жертв Веронїка Ґірар мала 68 лїт, наймолодша Йосифина Варрал 13 місяців. Візване з Антіб войско по кільканайцятьгодинній працї добуло зпід розвалин нещастні жертви і перенесло їх до церкви. — Причина нещастя невідома. Два сусїдні доми також сильно ушкоджені. Дім Пелеґренів належав до тої родини вже триста лїт.

— **Також самоубийник.** В Станиславові ставав перед судом присяжних Кость Вальґан, зарібник в Медведівцях. Єму було надоїло житє на тім юдоли сльоз, тому постановив перенести ся коротко дорогою до неба. А що не мав відваги відобрати житя собі самому, тому не подобали ся єму знані способи самоубийчі. По довгім думаню винайшов цїлком нове средство скорого прибутя до неба. Одної ночи зайшов він до стайнї свого сусїда Івана Гладія, і заставши там ялівку, заложив єї на шию шнур і зачав тягнути за собою. Але ялівка зачала ричати, а пребуджений сусїд вибіг на подвіре і затримав Костя, котрий на его вид зачав дусити невинну ялівку, стягаючи щораз сильнїйше шнур. Іван Гладій увільнив на силу ялівку з рук Костя, а его самого віддав власти безпечности. Переслуханий в судї Кость заявив, що завів ся в своїх надіях, позаяк сподївав ся, що сусїд убє его на місци, скоро лише побачить, як він дусить ялівку. Однакож суд не повірив в самоубийчі наміри зневіреного житєм Костя і засудив его за намірену крадїж ялівки на шість місяців тяжкої вязницї.

Господарство, промисл, торговля, ґіґієна і вихованє.

Добрі ради.

— Що то суть акциї. (II.) Як вже сказано, цїна, по якій якісь акциї продають ся, називає ся курсом. Коли н. пр. якась акция виставлена на 500 зр., то се єї номінальна вартість, але курс єї може бути висший, бо єї продають н. пр. за 745 зр.; так само може курс бути низший, як номінальна вартість, н. пр. лиш 447 зр. В першім случаю каже ся, що курс стоїть понад „парі", в другім случаю, що він стоїть низше „парі". Той курс іде в гору або спадає після того, яку дивиденду приносить акция; а що дивиденда єсть тогди більша, коли підприємство добре стоїть, менша же, коли підприємство стоїть зле, то курс єсть виразом того переконаня, якого набрали купуючі і продаючі о станї акцийного підприємства. Коли їм здає ся, що підприємство добре стоїть,

---

та димом. Гадка і зір приковали єї до місця, не могла відорвати очий.

Загуділо з далека, поглянула, в гору здіймали ся клуби диму. Якась чорна потвора наближала ся. Під дївчиною зігнули ся колїна майже самі і без єї волї оперли ся о шини. Зимний піт облив єї чоло, заслонила руками очи і більше вже нїчого не чула...

Збудила єї рука кондуктора; перед нею стояв машинїст, з ваґонів почали висїдати пани. Затревожена, наполохана не могла слова промовити. На питанє не відповідала. Аж коли один з панів відвів єї на бік, похилив ся над нею і став розпитувати, оповіла єму о стрийнї і о своїм нещастю.

Пан повторив то иншим подорожним. Стали збирати складку для бідної сироти; зібрані грошї завязали їй в конець плахти, кондуктор всадив єї до пустого ваґона, віз засвистав, загудів, сїпнув раз, другий і полетів.

Дївчина не могла освоїти ся в новім а так несподїванім для себе окруженю, дивила ся крізь шиби ваґона, серце їй било — стискала завинені в плахту грошї.

Де їде, куди, що з нею зроблять? — такі гадки спували ся безладно по головцї дитини.

І знов віз свиснув, поїзд звільнив бігу, сїпнув і станув. Кондуктор отворив двері, взяв її на руки і поставивши на землю завів до бородатого пана в червоній шапцї. Люди всїдали і висїдали, бородатий пан взяв єї за руку — поїзд рушив і по хвили щез в придорожнім лїсї. На стациї було кількох господарів і господинь, а між ними малий чоловічок в білій полотнянцї.

Бородатий пан оповідав, як Яґуня утїкла від стрийни, хотїла собі житє відобрати, але машинїст побачив і задержав поїзд.

Одні дивували ся, другі милосердили ся над сиротою, побалакали і пішли.

Дївчинка сїла на сходах перед будинком; панї принесла їй молока і кусник хлїба. Молоко випила, але хлїба не могла їсти — не мала сил. Пан в червоній шапцї погладив єї, радив вертати до хати, віддати стрийнї грошї за теля і тихо сидїти.

— І буде згода — закінчив. — Іди, іди, дитинко, розпитуй людий, они тобі дорогу покажуть.

Яґуня встала і пішла, хоч ледве ноги підіймала.

На дорозї стояв невеличкий чоловічок в білій полотнянцї. Непочесний, трохи налягав на ногу, лице мав подзьобане від віспи, але по очах видко було, що добрий з него чоловік, ясне волосе виглядало з поза зеленої шапки. Коли Яґуня зрівнала ся з ним — пристав і він до неї. З початку мовчали обоє, вкінци малий чоловічок задержав ся. Задержалась і і дївчина.

— І щож будеш робити? — відозвав ся.

— Не знаю.

— До стрийни не вернеш?

— Нї, не верну нїколи.

— Як тебе звуть?

— Яґа.

— Слухай-но Яґуню.

— Кажіть.

— А як би ти пішла до мене.

— До вас?

— До мене, маю теплу хату, дров досить і морґ ґрунту. Пильную панського лїса, то й пасти в нїм можу. Я сам як палець, мамуня умерли на весну. Притулю тебе через зиму а в лїтї менї відробиш. Нема кому корови видоїти, бульби обібрати, страви зварити. Зробить ся в хатї якось живійше і веселійше.

— А не будете мене бити, бо я не дам всьому ради, як яка господиня.

— Я ще нїкого не ударив, а тебе мав би бити — сироту? Абож ти будеш зла?

— Буду добра — відповіла — а як лиш підросту, то побачите.

— А кількож тобі?

— Казали стрик, що на чотирнайцятий пішло.

— То не довго ждати. Ну, щож Яґуню, підеш.

— Піду — шепнула.

— А то ходїм.

— Лише що мене ноги болять і як далеко то не зайду.

— Та бо ти й набідувала ся тої ночи і страху наїла ся. Він взяв єї за руку.

Розмавляли обоє, але Яґуня слабла, в очах їй темнїло і не могла ніг за собою тягнути. Побережник здоймив з неї плахту, розложив на земли, посадив дївчину, приклякн і вхопивши кінцї плахти до рук двигнув єї до гори.

— Ей Яґуню, Яґуню, не важиш і за пів кірця жита.

— Бо змарнїла — шепнула — давнїйше переважувала три чвертки.

В однім кінци плахти почув щось твердого.

— А то що маєш завязане?

— Ей, то панич дали, за згублене теля.

Побережник усьміхнув ся.

— То й лїпше, що не приходиш з порожними руками до хати.

— Лїпше — відповіла тихо.

то курс акций іде в гору, в противнім случаю спадає. Але то переконане може бути справедливе, або й несправедливе, значить ся, ті що продають або купують акциї, не завсїгди знають, як дотичне підприємство стоїть; иноді і найпроворнїйший біржевик не може знати, як стоїть якесь підприємство, і судить лиш після того, яку оно дає дивіденду, а може бути, що й самі підприємцї — розу іє ся несовістні, або й такі самі аґенти біржеві пускають умисно фальшиву поголоску, що підприємство добре стоїть, щоби лиш продати акциї. З другої же сторони і найсовістнїйшим людем трудно наперед вгадати і сказати, чи н. пр. якась фабрика цукру або якась копальна і т. п. буде виплачувати ся. З тої причини на біржах мусять з конечности творити ся дві партиї: одні, котрі гадають, що підприємство стоїть добре і дивіденда буде велика, отже радо купують акциї, коли їх курс єсть малий, спекулюють на звишку (по французки: hausse — „ос") і називають „осєрами" (haussier); другі, котрі гадають, що дивіденда буде мала та курс акций упаде, і длятого хотїли би позбути ся своїх акций, та продають їх, коли їх курс єсть ще досить великий, спекулюють на знижку (по французки baisse — бес) і називають ся бесиєрами. Із сего вже видко, що як само підприємство акцийне, так і посїдане акций, а відтак і подаж акций суть дуже непевні: підприємство або удасть або не удасть ся; хто має акциї, нїколи непевний того, чи він заробить на них, чи стратить капітал; хто їх продає або купує, не певний того, чи продасть або купить з зиском чи з стратою. Уміщуване капіталу в акцях єсть длятого завсїгди грою: або виграю, або програю. Длятого єсть далеко безпечнїйше уміщувати капітал в облїґациях. Один молодий чоловік, що дістав в спадщинї великі гроші, спитав якогось досьвідного дорадника, в яких цінних паперах умістити би єму свій капітал, а дорадник сказав єму: Чи хочете добре їсти, чи добре спати? Коли хочете добре їсти, то умістїть в акциях, купіть собі акциї, а коли хочете добре спати, то купіть собі облїґациї.

— Сок малиновий робить ся так: Сьвіжо призбирані малини лишає ся через 24 годин, а відтак вижимає ся (витискає ся) сок з них, котрий відтак повинен через 5 або 6 днїв киснути при теплї 16 до 18 степенів (Реоміра). Коли сок вже добре виробив, може научити пізнавати лиш практик; сок тогди буває зовсїм чистий і на верха не творить ся вже піна (шумовина). Тогди збирає ся осторожно верхні дріжджі (шумовину), а сок зливає ся так, щоби спідні дріжджі до него не домішали ся. Коли же би спідні дріжджі домішали ся і сок став мутний, тогди треба єго перефільтрувати. Чистий сок заварює ся відтак з цукром, через пів години від тої пори, коли зачинає кипіти. Цукор треба брати як найчистїйший (в головах, не закрашений задля білости синою фарбкою). Підчас вареня треба добре шумувати. На лїтру соку бере ся кільо і чверть цукру. По завареню зливає ся сок ще горячий в добре вимиті фляшки, закорковує ся і запечатовує ся аж до дальшого ужитку. Так зроблений сок держить ся роками.

Переписка господарска.

І. К. в З.: Суть слїдуючі породи пчіл: наша звичайна або середно-европейска (Нїмцї, що люблять зараз все називати нїмецким, називають і ту породу „нїмецкою"); італїяньска, відзначає ся золотисто ясною барвою; киприйска, на острові Кипер; кавкаска і єгипетска. Ми — як то вже згадували при иншій нагоді — не розуміємо ся на пасїчництві; але що-до вартости т. зв. італїяньских пчіл, розвідували ся у професора унїверситету др. Цїсельского, котрий єсть не лиш природослїдником, але й фаховим пасїчником і свого часу видавав специяльну ґазету для пасїчників в польскій мові, а той нам сказав, що італїяньскі пчоли зовсїм несуть лїпші від наших звичайних. І наші суть так само добрі робітницї як італїяньскі і як одні так другі вимагають лиш доброго і розумного ходженя коло них. Італїяньскі пчоли хиба лиш своєю яснїйшою, золотистою барвою можуть пасїчникови робити більшу приятність, значить ся, мають вартість лиш для любителя. В виду того може не було би для Вас порадно спроваджувати собі італїяньскі пчоли і без потреби видавати гроші, тим більше, що Ви, як видко, не уміли би дати раду з присланою маткою. До фірми в Фрідляндї треба писати по нїмецки; але зі взглядів технїчних годї нам тут подавати взорець цїлого листу нїмецкого. О італїяньских пчолах можете розвідати у п. Александра Лїсовского у Вишкові, почта Долина. Пчоли поодинокими пнями має на продаж п. Мартин Посацкий, емеритований учитель в Хотінц, почта Калуш. — Які Ви мудрі, хочете нашої приватної адреси, а навіть не були ласкаві підписати ся, хто Ви! Чи хочете навідати ся до нас, чи лиш листовно віднести ся? Одно і друге приймемо радо. Адреса така: Львів, улиця Личаківска ч. 58; від 2 год. по полуд. завсїгди дома, а імя та назвище чей знаєте. — **Писар 37**: Цьвіт бзини усушений уживає ся: Яко лік, що гонить поти н. пр. на хрипку, робить ся напар (гербата) з бзинового цьвіту і пє ся на ніч або положивши ся до постелї і вкривши ся добре; — на страву: цїлі, сьвіжі цьвіти сполікують ся добре, щоби в них не було мушок і смажать ся або в меді, або у відповіднім тїстї поклавши їх горі галузкою на бляху, так і подають ся в полумиску на стіл; — на воду до полоканя горла; — на домішку до окладів розмягчаючих боляки. Далеко більше значінє мають ягоди з бзини. З них варять зупу подібно як із сливок сливянку; красять на червоно не лиш компоти з грушок, але й вино (червоне); роблять повила уживані від водної пухлини, від перестуди, ревматизму і т. п.; уживають їх навіть до чищеня чорних чобіт, шкіра набирає від них чорно-синявої барви і обув виглядає на якусь модну. Про робленє всїляких напитків писали ми вже давнїйше в „Добрих радах" але повторимо ще раз при нагоді. — **К. К. в К.**: Сьвіжо видоєне молоко виглядає зовсїм добре, але опісля не підсїдає ся, а сметана і кисле молоко тягне ся, роблять ся нїби нитки, молоко має неприятний смак а із сметани не можна або бодай дуже трудно зробити молока. Причина сеї хиби молока лежить по найбільшій части в злій, або в зіпсованій паші. У Вашім случаю, єсть майже напевно то, що корова з'їла містиско, скоро молоко зараз по тім стало тягнути ся. Дальшою причиною може бути і то, що дійниця і гладущики недобре випарені і вимиті. З того вже видко, чого треба вистерігати ся, і що робити, щоби молоко не тягнуло ся. В таких случаях дуже добре єсть заливати корову слїдуючою мішаниною: 90 ґрамів антимонїту (Antimonium crudum) потовченого на мілкий порошок, і порошку з насїня коприю (Foeniculum) та з анижу по 75 ґрамів; ту мішанину треба розділити на три порциї і кожду порцию всипати до пів лїтри води. Коли корова з'їсть містиско, дають їй також пити слїдуючої мішанини: Жменю корїня зїля гордовлї лїкарскої (Althaea, слиз або сляз) варить ся в одній лїтрі води, поціджує ся, і додає ся до того вару з пригорщі добре вивареного в одній лїтрі води льняного насїня. То пійло дає ся корові через кілька днїв.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 25 червня. Вчера відбув ся в честь цїсарского ювилею похід шкільної молодїжи з цїлого Відня, в котрім взяло участь около 70.000 дїтий. Похід сей так глубоко тронув Монарха, що він по поході сказав до бурмістра міста Відня дра Люеґера: То було щось надзвичайного! То була потїха за ті многі згризоти сего року!

Мадрид 25 червня. Після депеші з Гонґ-Конґ одержав тамошний консулят іспаньский вість, що Манїля капітулювала.

Ню-Йорк 25 червня. На горах поза Баіґірі і коло Сантхаґо веде ся завзята борба межи Кубаньскими повстанцями а іспаньским войском.

Мадрид 25 червня. В палатї послів в сенатї відчитано декрет королєвої, котрим закрито парлямент на час неозначений.

Вашінґтон 25 червня. Заключено умову, після котрої нїмецке войско, або якої иншої держави буде могло вступити до Манїлї, скоро би того потреба до оборони консулятів.

Замовкли обоє, дорога ставала чим раз тяжша, ноги грязли в піску, побережник тяжко віддихав а темний лїс якось поволи наближав ся до них.

— Яґуню, не пішла би ти хоч трохи сама.

— Може й піду — відповіла.

Він окрив єї плахтою, взяв за руку і пішли дальше. Але дївчина ішла заганяючись і що хвилї відпочивала. Не було ради — взяв єї знов на руки.

— Коби лиш до лїса, то порадимо собі; правда Яґуню?

— Правда — шепнула.

Коло полудня зашуміли над ними дерева. Побережник звернув на стежку і задержав ся на невеличкій полянцї.

— Яґуню, заждеш тут на мене, а я незадовго приїду візком по тебе.

Відтак нагорнув дубового листя, уложив дївчину, прикрив єї плахтою, здоймив з себе полотнянку і обтулив єї.

— А вертайте скоро, менї прикро за хатою, щось так мене розбирає і пити дуже хочу.

— Пересни ся трохи, не мине й година як верну.

Погладив єї по лици. Дївчина хотїла поцїлувати єго в руку, але він не позволив на то.

Пішов — Яґуня уснула. Снилась їй велика вода, що не хотїла єї до себе приймити, віз бухаючий огнем, що задержав ся перед нею і господар в білій полотнянцї. Він ніс єї полями і лїсами далеко, де сонце сьвітило і радість витала.

— Яґуню, ти переспала ся? — збудив єї голос побережника.

Дївчина отворила очи, але не відповіла нїчого. Перед нею стояв невеличкий візок з припряженою до него коровою.

— Подайте менї руку.

Хотїла встати але не могла. Заніс єї на віз, загребав в солому, накрив старим кожухом, надїв полотнянку і рушив в дорогу.

Їхали поволи. На твердій дорозї тягнула корова сама, але де було тяжше, глубокий пісок — припрягав ся побережник до воза і або пхав єго, або ідучи попри корову тягнув за посторонок.

І так добили ся до хати, що стояла на краю лїса. Зараз за нею дрімала велика стодола і приліплена до неї на одну корову мала стайня.

Дївчинка сидячи на ліжку розглядала ся по великій хатї, хоч мало що бачила. Темні пятна лїтали їй перед очима, а в голові шуміло як в млинї.

Господар постелив їй під стїною сьвіжого сїна, прикрив єго плахтою, дав власну подушку, уложив дївчину, вкрив коцом а на ноги положив старий кожух.

Сонце зайшло і в хатї зробило ся темно, але за то бухнув вскорі на коминї ясний огонь червоною полуминию.

— Ну, якже тобі Яґуню, — спитав побережник, сїдаючи побіч дївчини.

— Мамуня менї вас зіслала — відповіла тихо. — Вода мене не взяла, огненний віз не роз'їхав, бо ви на мене ждали.

— Коби ти лише здорова. Зварю тобі квасного журу і Бог дасть завтра встанеш.

— Встану — шепнула зітхаючи.

Не діждала ся журу — розпалена як огонь успула. (Конець буде.)

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий**.

ІНСЕРАТИ.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).